

Nro:	Tekijä:	Huomautus	Vastine-ehdotus	Toimenpiteet
Mielipiteet				
1.	Folke Barck	Gunnarstrands gamla fiskehamn bör bevaras som allmänna områden, vilket sker bäst genom beteckningen LV, VL. Det nuvarande hamnområdet utvidgas söderut med ca. 30 ha, vilket torde räcka till för många år framåt. En del av trålarhamnen och fiskebodsområdet bör reserveras för sådan trafik som ej bör eller kan ske inom det plankavgränsade området.	Ei muutosta. Osa-aluemerkinnällä lv suojataan pienmittakaavainen kalastussataman ympäristö. Sataman kokonaisuuden kehittämisen kannalta satama-alueen merkintä LS on pääkäyttötarkoituksena perusteltu.	
2.	Stig-Ole Blomqvist	Gunnarstrands gamla fiskehamn bör bevaras som allmänna områden, vilket sker bäst genom beteckningen LV, VL. Det nuvarande hamnområdet utvidgas söderut med ca. 30 ha, vilket torde räcka till för många år framåt. En del av trålarhamnen och fiskebodsområdet bör reserveras för sådan trafik som ej bör eller kan ske inom det plankavgränsade området.	Ei muutosta. Osa-aluemerkinnällä lv suojataan pienmittakaavainen kalastussataman ympäristö. Sataman kokonaisuuden kehittämisen kannalta satama-alueen merkintä LS on pääkäyttötarkoituksena perusteltu.	
3.	Kristiina Boström-Förström, Airi Boström	Märsan on tärkeä virkistysalue, mikä tuli selkeästi ilmi kyselyyn vastanneiden mielipiteissä ja kannanotoissa. Liitteessä näytetty alue (Märsanin ja Hangönkyllän metsäalueet) jätetään hankolaisten virkistysalueeksi.	Ei muutosta. Uusien ja täydennettävien asuinalueiden tarvetta ja sijoittumista kantakaupungin alueella on tarkasteltu kokonaisuutena. Uusien alueiden rajauksessa on otettu huomioon sekä virkistykseen että täydennysrakentamisen tarpeet. Katuverkoston täydentäminen on liikenneturvallisuuden ja verkoston toimivuuden kannalta perusteltua.	
4.	Bernt Förström	Område i skogen söder om Motellet med beteckningar P och RM bör behålla beteckningen VL. På Östra Industriområdet (bilparkeringar och "rekkaparki") finns det gott om tomma fält och området med beteckningen "P" bör förläggas där.	Ei muutosta. Alue osoitetaan matkailun ja matkailutoimintaa tukevien palvelujen aluevaraukseksi.	
4a.		Man planerar att dra en ny väg genom skogen från Halmstadsgatan till Hemming Elfving's väg (Konevägen) vidare ut till landsvägen via Källvägen. Den planerade vägen bör tas bort. Inga nya vägar skall byggas genom Märsan skogarna. Nuvarande vägar bör förbättras och inte bygga nya.	Ei muutosta. Katuverkoston täydentäminen on liikenneturvallisuuden ja verkoston toimivuuden kannalta perusteltua.	
4b.	Förström + 31 allekirjoittanutta	Laajoja alueita Backholmenilla, Östergårdsholmenilla ja Oxpiran kokonaan, on merkitty merkinnällä LV. Alueilla pitäisi jatkossakin olla merkintä VL. Pienvenesatamaa laajennettaisiin koilliseen nyky. satamasta katsoen. Aallonmurtaja voitaisiin rakentaa niin, että olisi kääntöpaikka ja mahdollisuus ajaa autolla. Aallonmurtajaan aukkoja varmistamaan sataman vedenvaihto. Vaihtoehtona vedenalaiset aukot. "Sandinin" salmi voitaisiin myös ruopata vedenvaidon parantamiseksi.	Ajatus on hyvä. Yleiskaavan LV-aluevarausta muutetaan esitykseen pohjautuen.	<i>Yleiskaavan LV-aluevarausta muutetaan esitykseen pohjautuen.</i>
5.	Markku Hämäläinen	Uimahalli ja jäähalli eivät ole kaavaehdotuksessa esillä. Näille tulee varata paikka yleiskaavassa. Uimahalli pitäisi olla keskeisellä paikalla, esim. Kuningattarenuoren alue. Uimahalli toimii off-season -matkailua tukevana virkistymis- ja rentoutumispaikkana. Merinäköala tekisi hallista matkailukohteen. Esimerkiksi Täktomintien varrella oleva urheilupuisto olisi hyvä paikka jäähallille.	Ei muutoksia. Yleiskaavassa tällaiset alueet osoitetaan Y-aluevarauksina.	
6.	Hangan ympäristö-yhdistys ry	Tulevaa kaupunkirakennetta ei ohjata riittävästi. Kaava ei tue edes 2020 asti suunniteltuja tavoitteita. Yleiskaavalla pitäisi ohjata kaupungin kehitystä ja sitä varten pitäisi olla kaupungin kehitysvisio esimerkiksi vuoteen 2050.	Yleiskaavaehdotus tukee kaupungin kehitysstrategiaa, joka on valmistunut yleiskaavatyön aikana.	
		Selvitykset ovat puutteellisia. Tulisi lisätä tai tarkentaa seuraavia: luontoselvitys koko kaava-alueelta, uhanalaisten lajien esiintymispaikat, uhanalaisten luontotyyppien selvitys, Natura-arviointi, kulttuuriperintökohteiden selvitys, valtakunnallisesti arvokkaiden alueiden selvitys, kevyen liikenteen kehittämiselvitys, meluselvitys, selvitys väestön muutoksista, selvitys vaikutuksista energiatalouteen ja liikenteeseen, selvitys vaikutuksista pohjavesiin ja mereen.	Viranomaisyhteistyössä ei ole tuotu esiin selvitysten täydentämistarpeita.	
		Ikääntyvien palvelujen sijoittuminen huomioitava paremmin. Kouluamatkojen huomioonotto tultava ilmi myös selostuksessa.	Ei muutoksia. Yleiskaavassa on osoitettu riittävät aluevaraukset julkisten palvelujen sijoittamiselle.	
		Nettiaineistossa ei ole esitelty kaikkia selvityksiä, eivätkä anna vastausta MRL:n vaatimukseen riittävästi tiedoista. Selvitykset tulisi asettaa nähtäville ja niitä tulisi täydentää tarpeen mukaan.	Kaikki sähköisessä muodossa saatavilla ollut selvitysmateriaali on ollut osallisten tutustuttavissa internetissä. Muu aineisto on ollut saatavilla teknisessä ja ympäristövirastossa työn kuluessa.	

7.	Svante Kallström	Gunnarstrands gamla fiskehamn bör bevaras som allmänna områden, vilket sker bäst genom beteckningen LV, VL. Det nuvarande hamnområdet utvidgas söderut med ca. 30 ha, vilket torde räcka till för många år framåt. En del av trålarhamnen och fiskebodsområdet bör reserveras för sådan trafik som ej bör eller kan ske inom det plankavgränsade området.	Ei muutosta. Osa-aluemerkinnällä lv suojataan pienimittakaavainen kalastussataman ympäristö. Sataman kokonaisuuden kehittämisen kannalta satama-alueen merkintä LS on pääkäyttötarkoituksena perusteltu.	
8.	Putte Lindström	Gunnarstrands gamla fiskehamn bör bevaras som allmänna områden, vilket sker bäst genom beteckningen LV, VL. Det nuvarande hamnområdet utvidgas söderut med ca. 30 ha, vilket torde räcka till för många år framåt. En del av trålarhamnen och fiskebodsområdet bör reserveras för sådan trafik som ej bör eller kan ske inom det plankavgränsade området.	Ei muutosta. Osa-aluemerkinnällä lv suojataan pienimittakaavainen kalastussataman ympäristö. Sataman kokonaisuuden kehittämisen kannalta satama-alueen merkintä LS on pääkäyttötarkoituksena perusteltu.	
9.	Kristina Nordlund, Kaj Nordlund	Vattenområdet och stranden i vikens västra del av LV-området i Hangöbyviken är en del av Skogsnäsets naturskyddsområde (SL) i gällande fastställda stadsplan. En del av vattenområdet och stranden är i privat ägo och utgör en del av Villa Solbackens (Sikvarpsvägen 38) i stadsplanen skyddade parkträdgård. I gällande stadsplan har även strandområdet mellan Villa Solbacken och Hangö Udds Segelsällskaps slip fastställts som grönområde. Förutsätter att förslaget till generalplan korrigeras så att det överensstämmer med gällande stadsplan för ifrågavarande område. I planen har Hangöby hamn (LV) utvidgats att omfatta vattenområdet mellan Östergårdsholmen och Backuholmen inklusive holmarnas stränder och den lilla holmen Oxpiil i Sikvarpsundet. Motsätter sig utvidgningen av hamnen och anser att holmarna och vattenområdet mellan dem skall bevaras i befintligt tillstånd för närrekreation.	Ei muutosta. Yleiskaavan tarkoitus ei ole muuttaa voimassaolevaa asemakaavaa. Yleiskaavan esitystarkkuus ei salli kapeiden viheralueiden osoittamista kaavassa, vaan sen tarkempi tulkinta tapahtuu asemakaavalla. Yleiskaavan venesatamavarausta muutetaan siten, ettei se valtaosiltaan ulotu saarten ranta-alueelle.	<i>Muutetaan venesatama-alueen rajausta.</i>
10.	För Margareta Nymans sterbhus: Robert Nyman, C-M Nyman, Maria Nyman, Mona Westerholm	Vattenområdet och stranden i vikens västra del av LV-området i Hangöbyviken är en del av Skogsnäsets naturskyddsområde (SL) i gällande fastställda stadsplan. En del av vattenområdet och stranden är i privat ägo och utgör en del av Villa Solbackens (Sikvarpsvägen 38) i stadsplanen skyddade parkträdgård. I gällande stadsplan har även strandområdet mellan Villa Solbacken och Hangö Udds Segelsällskaps slip fastställts som grönområde. Förutsätter att förslaget till generalplan korrigeras så att det överensstämmer med gällande stadsplan för ifrågavarande område. I planen har Hangöby hamn (LV) utvidgats att omfatta vattenområdet mellan Östergårdsholmen och Backuholmen inklusive holmarnas stränder och den lilla holmen Oxpiil i Sikvarpsundet. Motsätter sig utvidgningen av hamnen och anser att holmarna och vattenområdet mellan dem skall bevaras i befintligt tillstånd för närrekreation.	Ei muutosta. Yleiskaavan tarkoitus ei ole muuttaa voimassaolevaa asemakaavaa. Yleiskaavan esitystarkkuus ei salli kapeiden viheralueiden osoittamista kaavassa, vaan sen tarkempi tulkinta tapahtuu asemakaavalla. Yleiskaavan venesatamavarausta muutetaan siten, ettei se valtaosiltaan ulotu saarten ranta-alueelle.	<i>Muutetaan venesatama-alueen rajausta.</i>
11.	Rolf Rönnblad	Gunnarstrands gamla fiskehamn bör bevaras som allmänna områden, vilket sker bäst genom beteckningen LV, VL. Det nuvarande hamnområdet utvidgas söderut med ca. 30 ha, vilket torde räcka till för många år framåt. En del av trålarhamnen och fiskebodsområdet bör reserveras för sådan trafik som ej bör eller kan ske inom det plankavgränsade området.	Ei muutosta. Osa-aluemerkinnällä lv suojataan pienimittakaavainen kalastussataman ympäristö. Sataman kokonaisuuden kehittämisen kannalta satama-alueen merkintä LS on pääkäyttötarkoituksena perusteltu.	
12.	Eila Rönnblad	Vattenområdet och stranden i vikens västra del av LV-området i Hangöbyviken är en del av Skogsnäsets naturskyddsområde (SL) i gällande fastställda stadsplan. En del av vattenområdet och stranden är i privat ägo och utgör en del av Villa Solbackens (Sikvarpsvägen 38) i stadsplanen skyddade parkträdgård. I gällande stadsplan har även strandområdet mellan Villa Solbacken och Hangö Udds Segelsällskaps slip fastställts som grönområde. Förutsätter att förslaget till generalplan korrigeras så att det överensstämmer med gällande stadsplan för ifrågavarande område.	Ei muutosta. Yleiskaavan tarkoitus ei ole muuttaa voimassaolevaa asemakaavaa. Yleiskaavan esitystarkkuus ei salli kapeiden viheralueiden osoittamista kaavassa, vaan sen tarkempi tulkinta tapahtuu asemakaavalla.	

13.	Kaj Otto Sandblom	Gunnarstrands gamla fiskehamn bör bevaras som allmänna områden, vilket sker bäst genom beteckningen LV, VL. Det nuvarande hamnområdet utvidgas söderut med ca. 30 ha, vilket torde räcka till för många år framåt. En del av trålarhamnen och fiskebodsområdet bör reserveras för sådan trafik som ej bör eller kan ske inom det plankavgränsade området.	Ei muutosta. Osa-aluemerkinnällä lv suojataan pienimittakaavainen kalastussataman ympäristö. Sataman kokonaisuuden kehittämisen kannalta satama-alueen merkintä LS on pääkäyttötarkoituksena perusteltu.	
14.	Maj-Britt Westman, Carl Johan Westman	Vattenområdet och stranden i vikens västra del av LV-området i Hangöbyviken är en del av Skogsnäsens naturskyddsområde (SL) i gällande fastställda stadsplan. En del av vattenområdet och stranden är i privat ägo och utgör en del av Villa Solbackens (Sikvarpsvägen 38) i stadsplanen skyddade parkträdgård. I gällande stadsplan har även strandområdet mellan Villa Solbacken och Hangö Udds Segelsällskaps slip fastställts som grönområde. Förutsätter att förslaget till generalplan korrigeras så att det överensstämmer med gällande stadsplan för ifrågavarande område.	Ei muutosta. Yleiskaavan tarkoitus ei ole muuttaa voimassaolevaa asemakaavaa. Yleiskaavan esitystarkkuus ei salli kapeiden viheralueiden osoittamista kaavassa, vaan sen tarkempi tulkinta tapahtuu asemakaavalla.	
		I planen har Hangöby hamn (LV) utvidgats att omfatta vattenområdet mellan Östergårdsholmen och Backuholmen inklusive holmarnas stränder och den lilla holmen Oxpiilin i Sikvarpsundet. Motsätter sig utvidgningen av hamnen och anser att holmarna och vattenområdet mellan dem skall bevaras i befintligt tillstånd för närrekreation.	Yleiskaavan venesatamavarausta muutetaan siten, ettei se valtaosiltaan ulotu saarten ranta-alueelle.	Muutetaan venesatama-alueen rajausta.
15.	Stig Ohman	Gunnarstrands gamla fiskehamn bör bevaras som allmänna områden, vilket sker bäst genom beteckningen LV, VL. Det nuvarande hamnområdet utvidgas söderut med ca. 30 ha, vilket torde räcka till för många år framåt. En del av trålarhamnen och fiskebodsområdet bör reserveras för sådan trafik som ej bör eller kan ske inom det plankavgränsade området.	Ei muutosta. Osa-aluemerkinnällä lv suojataan pienimittakaavainen kalastussataman ympäristö. Sataman kokonaisuuden kehittämisen kannalta satama-alueen merkintä LS on pääkäyttötarkoituksena perusteltu.	

Lausunnot				
1.	Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys	<p>Kaava ei huomioi riittävästi valmisteilla olevaa Tulliniemen linnustonsuojelualueen ym. hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Valmisteilla olevassa hoito ja käyttösuunnitelmassa Tullirannan puistoa esitetään säilytettäväksi luonnontilaisena. Kaavaehdotuksessa ko. puisto on kuitenkin merkitty VL-merkinnällä. Kaavaehdotus ei huomioi riittävästi Hangan etelälahtien FINIBA- ja maakunnallisesti tärkeää lintualueita (MAALI). Kaavaehdotukseen on merkitty polku, joka kulkee lintuaseman poikki. Hoito- ja käyttösuunnitelman uusimmassa versiossa polkua ei kuitenkaan ole ja kaavastakin se tulee poistaa. Tullirannan VL-merkintä tulee muuttaa sellaiseksi, joka turvaa puiston säilymistä luonnontilaisena (SL). Hangan etelälahtien FINIBA- ja maakunnallisesti tärkeän lintualueen linnustoarvot tulee kaavassa turvata osoittamalla alue suojeluevarausmerkinnällä (SL-1). Kråkuddenin eteläpuoleinen luoto Gäsörbruktenin pohjukassa merkittävä suojelualueeksi.</p>	<p>VL-varausta laajennetaan ja osoitetaan se lisämääräellä /s. Samoin etelärannan VL-alueet natura-alueella osoitetaan lisämääräellä /s. Polun yleispiirteinen linjaus tarkistetaan yleiskaavakartalla. Polun täsmällinen sijainti ja luonne täsmennytyvät toteutuksen yhteydessä. Luodon osoittamiselle suojelualueeksi ei ole perusteita.</p>	<p>VL-varausta laajennetaan ja osoitetaan se lisämääräellä /s. Samoin etelärannan VL-alueet natura-alueella osoitetaan lisämääräellä /s. Polun yleispiirteinen linjaus tarkistetaan yleiskaavakartalla.</p>
		<p>Kaavan muihin määräyksiin tulee lisätä merkintä, että alueen asemakaavoituksessa on huomioitava, mitä kaava-alueella voimassa olevat hoito- ja käyttösuunnitelmat edellyttävät.</p>	<p>Otetaan huomioon. Lisätään maininta selostukseen.</p>	
2.	Kulttuuri- ja kansalais-toiminnan lautakunta	<p>Rautatien pohjoispuolisen alueen luonteelle on tunnusomaista tonttien väljyys ja vehreys, mikä tulisi ottaa huomioon alueen täydennysrakentamisessa. AP-alueen rakentamista tulisi tiivistää. Alueen rakennuksista tulisi tehdä inventointi.</p>	<p>Merkittään tiedoksi.</p>	
3.	Liikennevirasto	<p>Ilmoittaa lisätietona, että Hango-Hyvinkää radan sähköistuksen ratasuunnitelman laatiminen on käynnissä ja sillä on vaikutusta mm. sähkönsyöttöaluevarauksiin ja muutamiin siirtopaikkoihin. Yleiskaavaehdotuksessa esitetyn P-alueen läpi ja radan poikki kulkevan kevyenliikenteen yhteyden (punainen pistekatkoviiva) alikulku tulisi esittää yleiskaavassa. Hangan läpikulkevan rautatien rautatiealueen tilavaraus pitää myös varmistaa detaljikäyttösuunnitelma huomioita ottaen. Kopparnäsuddeniin päättyvä pistoraiteelle tulisi myös esittää aluevaraus pelkän ratamerkin lisäksi.</p>	<p>Otetaan huomioon. Lisätään alikulkumerkintä. Muutetaan VL-alue nykyisen yleiskaavan mukaiseksi.</p>	<p>Lisätään alikulkumerkintä. Muutetaan VL-alue nykyisen yleiskaavan mukaiseksi.</p>
4.	Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo	<p>Kulttuurihistoriallisesti merkittäviä alueita koskevat /s-merkinnät ovat edelleen puutteelliset. Rautatien eteläpuolisilla alueilla /s-merkinnät ovat pääosin riittävät. Sen sijaan radan pohjoispuolisilta alueilta alueelliset suojelumerkinnät puuttuvat lähes kokonaan. Pohjoisille pientaloalueille koko laajuudessaan tulisi lisätä /s-merkintä. /s-merkintää koskevaan kaavamääräystekstiin tulee lisätä maininta siitä, että yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä aluetta koskevat rakennus- ja alueinventoinnit tulee päivittää riittävälle tasolle. Alueen suunnittelun ja alueella tehtävien toimenpiteiden yhteydessä on kuultava museoviranomaisia.</p>	<p>Täydennetään AP-määräystä kuulumaan seuraavasti: "Uudistettaessa asemakaavoja AP-alueella tulee laatia tarpeelliset rakennushistorialliset ja kaupunkikuvalliset selvitykset."</p>	<p>Täydennetään AP-kaavamääräys.</p>
		<p>Esittää, että Lilla Tallholmenin, Stora Tallholmenin, Itäsataman, Länsisataman ja Hangonkylän sataman kulttuurihistoriallinen ja kaupunkikuvallinen merkitys osoitetaan kaavassa esimerkiksi /s-merkinnällä.</p>	<p>Lisätään Hangonkylän satama-alueelle /s-merkintä. Selostuksessa nostetaan esille sk-alueet.</p>	<p>Lisätään Hangonkylän satama-alueelle /s-merkintä.</p>
		<p>Yksittäisiä rakennussuojelukohteita ei ole edelleenkaan merkitty kaavaehdotukseen sr-merkinnöin. "Kulttuuriympäristökohteiden hakemistokartta" -liitekartasta on oltava maininta myös kaavamääräyksissä. Kaavamääräyksissä tulee niin ikään mainita, että liitekartassa osoitetut kohteet tulee ottaa huomioon tarkemman suunnittelun ja asemakaavoituksen yhteydessä niiden suojeluvaron edellyttämällä tavalla, ja että museoviranomaiselle on annettava tilaisuus lausunnon antamiseen lupakäsittelyn yhteydessä.</p>	<p>Täydennetään yleismääräys: edellisten lisäksi tulee tarkemmassa suunnittelussa ottaa huomioon liitekartalla osoitetut kulttuuriympäristön kohteet.</p>	<p>Täydennetään yleismääräys.</p>

		Kaavamääräyksiin tulee lisäksi lisätä maininta, että asemakaavoja uusittaessa rakennus- ja alueinventointiin tulee päivittää riittävä tasolle.	Täydennetään AP-määräystä kuulumaan seuraavasti: "Uudistettaessa asemakaavoja AP-alueella tulee laatia tarpeelliset rakennushistorialliset ja kaupunkikuvalliset selvitykset."	
		Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen osalta kaavaehdotuksessa on käytetty sk -kohde- ja aluemerkintöjä. Merkintää koskevaan kaavamääräystekstiin on lisättävä maininta, jonka mukaan alueella tehtävät toimenpiteet eivät saa heikentää alueen arvoa valtakunnallisesti merkittävänä rakennettuna kulttuuriympäristönä. Aluetta koskevissa toimenpiteissä on kuultava museoviranomaisia.	Otetaan huomioon. Lisätään sk-määräykseen: "...Alueen tarkemman suunnittelun ja alueelle tehtävien merkittävien toimenpiteiden yhteydessä on kuultava museoviranomaisia."	Täydennetään AP-kaavamääräys.
		Muinaisjäännöksiä koskevaa kaavamääräystekstiä tulee tarkentaa. Merkintätapojen ja niitä koskevien määräysten osalta on noudatettava Museoviraston ohjeita.	Tarkistetaan kaavamääräykset.	Tarkistetaan kaavamääräykset.
5.	Metsähallitus	Uddskatanille merkitty ulkoilureitti kulkee Hangon lintuaseman pihamaan läpi. Tulliniemen pohjoisrantaan on ehdotettu lähivirkistysalue (VL) -merkintää. Merkintää on pienennetty edellisestä versiosta. Tämän, kuten polkuyhteyksienkin toteuttaminen, edellyttää kulun järjestämisen suljetun satama-alueen kautta sillä tavalla että liikumisohjeita noudatetaan. VL- alueen käyttötarkoituksen muuttaminen SL-merkinnäksi edistäisi ja turvaisi myös ekologisten käytävien toimivuutta. Ulkoilureitti tulisi linjata siten, ettei se kulje Hangon lintuaseman pihamaan läpi, vaan päättyisi Uddskatanin kärkeen ja paluu tapahtuisi kulkemalla samaa reittiä takaisin. Tulliniemen VL-alue on myös luonnonsuojelualue, jolloin merkintä voisi olla luonnonsuojelualue (SL).	VL-varausta laajennetaan ja osoitetaan se lisämääreellä /s. Samoin etelärannan VL-alueet natura-alueella osoitetaan lisämääreellä /s. Polun yleispiirteinen linjaus tarkistetaan yleiskaavakartalla. Polun täsmällinen sijainti ja luonne täsmentyvät toteutuksen yhteydessä. Luodon osoittamiselle suojelualueeksi ei ole perusteita.	VL-varausta laajennetaan ja osoitetaan se lisämääreellä /s. Samoin etelärannan VL-alueet natura-alueella osoitetaan lisämääreellä /s.
6.	Museovirasto	Ehdottaa, että Kappelisataman LV/s -alueeseen yhdistetään suunnittelumääräys: "Ennen alueella tehtävää vedenpohjaa muuttavaa rakennustoimintaa on otettava yhteyttä Museovirastoon vedenalaisinventoinnin järjestämiseksi." ja Hangonkylän sataman ja Itäsataman LV-alueisiin yhdistetään seuraavaa suunnittelumääräys: "Alueen yksityiskohtaisemman kaavoituksen valmistelun liitetään inventointi vedenalaisten muinainjäännösten selvittämiseksi".	Itäsatamassa on voimassa oleva asemakaava. Alueelta tunnetaan yksi hylky, joka on osoitettu yleiskaavassa, ja kaksi varmistamatonta hylkyvihjettä. Kappelisataman ja Hangonkylän satama-alueet eivät ole asemakaavan piirissä. Kaikilla mainituilla venesatama-alueilla saattaa olla vedenalaista kulttuuriarvoa. LV-kaavamerkinnän yhteyteen lisätään seuraava lisämääre: "Alueella saattaa sijaita meriarkeologisia kohteita. Asemakaavoituksen yhteydessä tai ennen merkittäviin toimenpiteisiin ryhtymistä on alueen vedenalaiset kulttuuriarvot selvittävä."	LV-kaavamerkinnän yhteyteen lisätään seuraava lisämääre: "Alueella saattaa sijaita meriarkeologisia kohteita. Asemakaavoituksen yhteydessä tai ennen merkittäviin toimenpiteisiin ryhtymistä on alueen vedenalaiset kulttuuriarvot selvittävä."
		RKY2009-alueiden kaavamerkintää tulee täydentää kaavamääräyksellä, esim. "Asemakaavaa laadittaessa on varmistettava kaupunkikuvallisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen". RKY2009-alueiden sisällä sijaitsevat arvokkaat rakennuskohteet ja -kokonaisuudet tulee huomioida jo yleiskaavavaiheessa, varsinkin kohteet jotka sijaitsevat alueilla joihin kohdistuu muutospainetta.	sk-määräystä täydennetään.	Täydennetään sk-kaavamääräys.
7.	Sivistyslautakunta	P-alue Hangonkylän satamassa on epäselvä.	Kaavaa ei muuteta. P-alue on tarpeellinen Hangonkylän sataman kehittämisen kannalta.	
		Karting-radan on tärkeää saada jäädä nykyiselle paikalleen.	Kaavaa ei muuteta. Moottoriturheilulle on osoitettu meluhaitan ja toiminnan kehittämisen kannalta parempaan sijaan itäiselle teollisuusalueelle.	

8.	Uudenmaan ELY-keskus	Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt on merkitty kaavakarttaan asianmukaisin rajauksin sekä indeksimerkinnällä, joka viittaa kaavaselostukseen. Selkeyden vuoksi tulisi merkitä voimassa olevin aluerajauksin myös kulttuurihistoriallisten kohteiden 15.3.2011 päivättyyn liitekarttaan asianmukaisin selityksin.	Otetaan huomioon. Liitekartta päivitetään.	Päivitetään liitekartta.
		Määräyksessä /s tulee viitata mainittuun teemakarttaan. Määräyksen muoto voi olla: "Alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakenteet ja viherympäristö sekä kaavan liitteenä olevassa 15.3.2011 päivättyssä liitekartassa mainitut rakennukset ja alueet tulee säilyttää. Mainituilta alueilta tulee tehdä tarpeen vaatiessa tarkempi inventointi yksityiskohtaisemman kaavoituksen yhteydessä."	Muokataan /s-määräys ehdotettuun muotoon: "Alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakenteet ja viherympäristö tulee säilyttää. Mainituilta alueilta tulee tehdä tarpeen vaatiessa tarkempi inventointi yksityiskohtaisemman kaavoituksen yhteydessä. Tarkemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon liitekartalla osoitetut kulttuuriympäristön kohteet."	Muokataan /s-määräys ehdotettuun muotoon.
		Pitää tärkeänä, että myös keskustan pohjoispuolen pientaloalueelle annetaan /s-merkintä.	Täydennetään AP-määräystä kuulumaan seuraavasti: "Uudistettaessa asemakaavoja AP-alueella tulee laatia tarpeelliset rakennushistorialliset ja kaupunkikuvalliset selvitykset."	Täydennetään AP-kaavamääräys.
		Kevyen liikenteen verkko poikkeaa joitain osin kaavakartalla esitetyistä kevyen liikenteen reiteistä niin, että kaavakartalla olemassa olevia reittejä on merkitty enemmän. Olemassa olevista kevyen liikenteen reiteistä sekä yhteystarpeista voisi tehdä oman kartan, jossa olisi esitetty myös ulkoilureitit. Kartan selostuksessa voisi kuvata mitä muutoksia ja parannuksia liikennejärjestelmään on tehty viime vuosina, esimerkiksi jos joitain liikenneselvityksessä esitettyjä tarpeita on toteutettu ja karttojen eroavaisuudet johtuvat näistä.	Laaditaan erillinen liitekartta kevyen liikenteen reiteistä ja ulkoilureiteistä.	Laaditaan liitekartta.
		Liikenneluvussa (s.33) on maininta "Tiehallinnon maantietä", jonka voi muuttaa muotoon "Valtion maantietä". Muissa kohdin Tiehallinto tulee korvata muotoon Uudenmaan ELY-keskus.	Korjataan selostuksen sanamuodot nykyistä tilannetta vastaaviksi.	Korjataan selostustekstiin.
		Tulliniemen luonnonsuojelualueen kaavakartalla esitetty raja-osa poikkeaa joitain osin voimassa olevan luonnonsuojelualueen rajauksesta. Luonnonsuojelualueen raja noudattaa kaavakarttaan merkittyä Natura-alueen rajausta. Rajauksen sisällä on merkitty osa etelä- ja pohjoispuolisesta rannasta merkinnällä LV, merkinnän tulee olla SL. Pääkäyttötarkoituksella ei ole ulkoilu ja virkistys vaan luonnonsuojelu.	Otetaan pohjoisrannalla huomioon. Etelärannalla mainittu alue on osa pitkän ajan kuluessa vakiintunut kaupungin keskeiseksi virkistysalueeksi, jota ei ole perusteltua osoittaa suojelualueeksi. Alueen luonnonsuojelun säilyminen voidaan osoittaa esimerkiksi laatimalla alueelle tarkempi hoito- ja käyttösuunnitelma. Natura-rajauksen sisäpuolella sijaitsevat virkistysalueet osoitetaan lisämääräyksellä /s.	VL-alueet Natura-rajauksen sisällä osoitetaan lisämääräyksellä /s.
		Selvityksen mukaan Tulliniemeltä itään pohjoisrantaan kulkevassa viheryhteydessä muodostaa Hangonkylässä Metsäkannaksentien viereen sijoitettu AP-alue pullonkaulan kaava-alueen ekologisessa verkostossa. Yhteys on kapea myös pohjoisrannan TY/s-alueen ja tien välissä sekä aidatun camping-alueen ja moottoriradan välissä.	Otetaan huomioon. Ekologisen yhteyden käytännön toteutustapa tarkentuu asemakaavoitusvaiheessa esimerkiksi siten, että alueelle ei sallita rakennettuja aitoja. Keskeisten kapeiden ekologisten yhteyksien kohdalle vahvistamaan ekologisen yhteyden tarkemman suunnittelun tarvetta. Silverstrandin RM-alueella kavennetaan maantien suuntaan ja osoitetaan osin virkistysalueeksi (VL).	Lisätään ekologisten yhteyksien nuolet ja muutetaan osa RM-alueella VL-alueeksi.
		Olemassa olevan satama-alueen laajentamiseen liittyvässä lupamenettelyssä tulee huomioida Natura-verkoston sisältyvän alueen läheisyys ja arvioitava vaikutukset siihen. Sataman laajennus on toteutettava siten, että se ei aiheuta heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen luonnonsuojelulle. Luontotyypin ja lajitason selvitys tulee tehdä asemakaavoituksen yhteydessä.	Merkittään tiedoksi. Alueen asemakaavoitus on käynnissä, ja sen yhteydessä laaditaan lupamenettelyn edellyttämät selvitykset. Sataman laajennusalue on osoitettu yleiskaavassa tekeillä olevan asemakaavan mukaisesti. Asemakaavaluonnos on ollut nähtävillä. Natura-arvioinnin tarveharkinta kirjataan yhdenmukaisesti asemakaavan kanssa.	
		Merkintää S-1 (suojelualue) on käytetty alueilla, joilla on sotahistoriaan liittyviä rakenteita. S-1-merkintää käytetään kuitenkin yleisesti osoittamaan luonnonsuojelulain 29, 47 ja 49 §:n mukaisia kohteita. Tämä voi aiheuttaa sekaannusta.	Otetaan huomioon. Sotahistorialliset kohteet osoitetaan yleiskaavassa omalla merkinnällään sekaannusten välttämiseksi.	Muutetaan kaavamääräys S-1 muotoon SM-1: "Muinaismuistolain (295/63) rauhoittama sotahistoriallinen kohde. Kohdetta koskevista maankäyttösuunnitelmista on pyydyttävä Museoviraston lausunto.

		<p>Pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivitys ja sen suositukset maankäytölle otettava huomioon. Työpaikka-alue Kopparnäsuddenin satama-alueen eteläpuolella tulee merkitä kaavaan TY-aluemerkinnällä. TY-aluemerkintää tulisi käyttää myös kahdelle itäisimmälle suurelle työpaikka-alueelle, joita tällä hetkellä käytetään ja on käytetty maahantuotavien autojen varastointialueina ja kuljetusrekkojen pysäköintialueina.</p>	<p>Pohjavesialueet on merkitty yleiskaavaan osa-aluemerkinnällä pv, joka kattaa myös osan teollisuusalueesta. Pohjavesialueella olevat teollisuuskorttelit merkitään lisämääräellä /pv.</p>	<p><i>Lisätään T/pv -kaavamerkintä.</i></p>
		<p>Maankäytön vaikutukset pohjaveteen on arvioitu varsin pintapuolisesti. Tätä tulee avata paremmin, kun vielä otetaan huomioon päivitetyn pohjavesialueiden suojelusuunnitelman tavoitteet. Kaavamääräyksiin tulee lisätä yleiskaavatasolle soveltuvat pohjavedensuojelumääräykset, esim: "Alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojelemiseen." "Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa vesilain 1 luvun 18§ (pohjaveden muuttamiskielto) sekä ympäristönsuojelulain 1 luvun 18§ (maaperän pilaamiskielto) ja 8§ (pohjaveden pilaamiskielto)."</p>	<p>Otetaan huomioon. Lisätään pohjavesialueita koskeva yleinen määräys esitetyn mukaisesti.</p>	<p><i>Lisätään yleinen määräys.</i></p>
		<p>Kaavaselostuksen vaikutusten arviointi-kappaleessa ei ole lainkaan käsitelty kaavan toteuttamisen vaikutuksia kaava-alueellekin ulottuviin kahteen Natura 2000-verkoston sisältyvään alueeseen. Vaikutuksia on muutenkin arvioitu lähinnä suhteessa eri kaavatasoihin ja asetettuihin tavoitteisiin, ei niinkään vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön.</p>	<p>Vaikutusten arviointia täydennetään kaavaselostukseen. Vaikusten arvioinnin yhteydessä laaditaan myös natura-arvioinnin tarveharkinta.</p>	<p><i>Täydennetään vaikutusten arviointia.</i></p>
9.	Uudenmaan liitto	<p>Länsisatama on osoitettu yleiskaavaehdotuksessa maakuntakaavan liikennealueen rajausta laajempaan. Länsisataman asemakaavan muutosluonnoksessa esitettyjen alustavien satamasuunnitelmien perusteella sataman laajentaminen on mahdollista toteuttaa maakuntakaavan liikennealueen rajauksen puitteissa. Jos satama-alueen laajentamiseen on kuitenkin tarvetta, tulee sen vaikutuksia muuhun maankäyttöön ja esimerkiksi maisemakuvaan arvioida.</p>	<p>Vaikutusten arviointia täydennetään kaavaselostukseen.</p>	<p><i>Täydennetään vaikutusten arviointia.</i></p>
		<p>Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet on osoitettu kaavaehdotuksessa kaupunki- ja kyläkuvallisesti arvokkaina alueina, joiden kaavamerkintää ja -määräystä on täydennetty selostukseen viittaavalla indeksillä. Kaavamääräys on edelleen vain valtakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY) olemassa olon toteava. Kaavamääräystä tulee tarkentaa siten, että voidaan varmistua tärkeiden arvojen säilymisestä.</p>	<p>Otetaan huomioon. Lisätään sk-määräykseen: "...Alueen tarkemman suunnittelun ja alueelle tehtävien merkittävien toimenpiteiden yhteydessä on kuultava museoviranomaisia."</p>	<p><i>Tarkistetaan kaavamääräystä.</i></p>